

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K.

J.nr. 101827
CHA/CFJ/NIV

STÆVNING

Som advokat for

c/o Advokatfirma Christian
Harlang
Nytorv 5
1450 København K.
(v/ advokat Christian Harlang)

indstævner jeg herved

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Under nærværende sag giver jeg møde for sagsøger, for hvem der nedlægges følgende:

1. Påstande

Påstand 1

Sagsøgte, Forsvarsministeriet, tilpligtes til sagsøgeren at betale kr. 50.001 med renter fra sagens anlæg.

Påstand 2

Sagsøgte tilpligtes at anerkende:

Principal:

under nærværende domstolssagers behandling at have pligt til at tilvejebringe effektiv oplysning af sagsøgers rimeligt begrundede anførsler om tortur, m.v., jf. statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1 og art. 13, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Subsidiært:

at sagsøgte har pligt til at foranledige en effektiv, officiel, uafhængig og særskilt undersøgelse af, om sagsøger har været udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf som følge af sagsøgtes handlinger og/eller undladelser jf. statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1 og art. 13, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Bemærkninger til påstand 1:

Det anførte påstandsbeløb er af omkostningsmæssige grunde (foreløbigt) begrænset til sagsøgers reducerede godtgørelseskrav.

Beløbspåstandens størrelse indebærer endvidere, at bestemmelserne om såkaldte "småsager", jf. retsplejelovens kapitel 39, ikke finder anvendelse. (Erfaring er, at en sådan fremgangsmåde er nødvendig for at undgå, at sagen evt. lider skade ved forsinkelse ved rettens automatiske overførsel af sager med beløbspåstande på op til og med kr. 50.000,- til den såkaldte "småsagsproces".)

I betragtning af at sagsøgeren har været udsat for tortur, endda af grov karakter, må det anførte påstandsbeløb betragtes som lavt, selv efter den såkaldte "tilbageholdende" praksis, der kendes fra de danske domstole, og selvsagt i særlig grad når erstatningsniveauerne ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol tages i betragtning.

Ressourcemæssigt står sagsøgeren i denne sag svagt overfor den sagsøgte stat. Derfor har det været nødvendigt at foretage disse tilpasninger (foreløbigt) af procesførelsen med henblik på overhovedet at kunne anlægge sagen.

Således må sagsøgte påregne, at sagsøgeren senere i sagsforløbet forhøjer påstanden i overensstemmelse med herfor gældende regler.

Der henvises til pkt. 7, nedenfor på s. 15.

SAGSFREMSTILLING OG HOVEDANBRINGENDER

2. Sagsfremstilling.

Nærværende offentligretlige sag angår sagsøgerens krav på tortgodtgørelse som følge af de krænkende og retsstridige behandlinger, som denne har været udsat for ved danske militære styrkers tilfangetagelse og den følgende

internering.

2.1. Tilfangetagelse.

Lørdag den 27. maj 2006 sov sagsøger, der er irakisk statsborger, med sin familie, bestående af hustru og 3 døtre udendørs (**bilag 1**) foran familiens hus, beliggende i et område, der var under dansk militær kontrol.

Kl. ca. 03.00 om natten blev familien vækket af støj. I området havde der været voldsomme militsanslag, og familien gik i panik ved formodningen om, at den stadigt stigende støj var optakten til et sådant anslag. Sagsøger trak sin pistol og skød et varselsskud op i luften, for at skræmme de fremadtrængende væk.

Herefter begyndte en intensiv beskydning mod huset fra alle sider. Familien flygtede ind i stuen, hvor sagsøgers hustru og børn gemte sig i hjørnet og sagsøger selv bag åben hoveddør. Sagsøger var ikke i tvivl om, at de angribende skød for at dræbe, idet skuddene bl.a. ramte i hovedhøjde. (**bilag 2**)

Sagsøger opdagede efter at have været under beskydning i ca. en halv time en rød laserstråle fra sigtelaser, og blev umiddelbart beroliget, idet alene internationale styrker benyttede lasersigte og familien således ikke var udsat for et militsanslag. Umiddelbart efter kunne det høres via højttaler på arabisk (parafraseret):

*"Vi er internationale styrker og ønsker at forhøre dig. Skyd ikke.
Kom ud, så skyder vi ikke. Ellers skyder vi."*

Sagsøger gik ud af familiens hus signalerende sin fredelige hensigt ved brug af sin natkjortel som hvidt flag. En irakisk tolk meddelte sagsøger, at pludselige bevægelser vil få ham skudt.

Sagsøger blev beordret til at lægge sig på ryggen med strakte arme og ben. Han lå sådan i omtrent to minutter. Sagsøgers hænder blev herefter bundet sammen med strips og fik bind for øjnene. Øjenbindet blev dog påført så dårligt, at sagsøger kunne se igennem det.

Mindst 7-8 soldater omkring sagsøger begyndte at slå og sparke ham. Sagsøger blev herefter slæbt hen over jorden, ind i huset og videre ud til toilettet.

Soldaterne, der var danske og bar uniformsmæssigt dannebrog på skulderen, placerede sagsøger i toiletanordningen, der efter mellemøstlig skik var udformet som en fordybning i gulvet.

Imens sagsøger var placeret i toilettet, mærkede han pludselig væske mod hovedet.

Sagsøger formodede, at en af soldaterne måtte have haft medlidenhed med ham, og derfor kastede vand på sagsøger, for at mildne hans smerter. Instinktivt åbnede sagsøger munden, idet sagsøger var stresset og følte sig tørstig.

Væsken smagte bittert og lugtede. Sagsøger opdagede da, at væsken var urin, der hidrørte fra en af de danske soldater. Den danske soldat styrede urinstrålen med den ene hånd, medens han holdte sit gevær peget mod sagsøger med den anden hånd. Sagsøger prøvede at slippe fri, men blev holdt nede i toilettet. Der stod nu yderligere 3 soldater i rummet.

Sagsøger hørte, medens han blev tilbageholdt på toilettet, at sagsøgers familie den efterfølgende halve time blev mishandlet og hans 3 piger skreg.

Sagsøger blev herefter rejst, øjenbindet blev fjernet og han blev ført ud af huset. Sagsøger var på dette tidspunkt dækket af fækalier fra toilettet.

På pladsen foran huset, blev sagsøgers undertøj skubbet ned med munden fra et gevær. Sagsøger blev slået og sagsøgers anus blev penetreret af geværløbet. Sagsøger kunne mærke, at der var blødende læsioner fra sagsøgers anus.

En af de tilstedeværende danske soldater bar støvler med jernforstærket snude. Soldaten sparkede sagsøger lige under knæet, sådan at sagsøger faldt. Sagsøger har stadig smerter i sit knæ den dag i dag.

Herefter blev sagsøger ført til udkanten af familiens ejendom, hvor han blev fotograferet med flere kameraer.

Soldaterne bandt sagsøgers hænder sammen og forsøgte at give ham øjenbind på igen. Herefter blev sagsøger ført ind i husets stue, hvor han blev anbragt liggende på ryggen. De udenlandske soldater begyndte herefter at mishandle sagsøgers familie i et tilstødende værelse og sagsøger råbte, at soldaterne skulle stoppe.

Da det var ved at være morgen, blev sagsøger iført bukser, t-shirt og skjorte.

De danske soldater førte sagsøger ud af huset ved at trække og skubbe sagsøger. Herefter blev sagsøger kastet op på en militærvogn, som sagsøger kunne genkende typemæssigt som dansk militærkøretøj. Køretøjet kørte sagsøger ca. 100 m. hen til en ventende helikopter.

Sagsøger kunne i helikopteren se soldater, der med våben pegede på ham. Flyveturen tog ca. 25 min., hvorefter sagsøger landede i Basra lufthavn.

2.2. Basra lufthavn.

Sagsøger blev, efter landing, sammen med andre irakere anbragt siddende på knæ med hænderne bundet, bind for øjnene og høreværn. Mens sagsøger og de andre irakere sad på knæ, blev der kastet sten efter dem.

Herefter blev sagsøger ført ind i et telt, hvor der allerede befandt sig en tolk.

Sagsøger fik fjernet øjenbindet og stripsene fra håndleddene. Herpå fulgte et forhør af sagsøger forestået af britiske militære styrker. Emnet for forhøret var, at sagsøger angiveligt "skabte problemer" for den danske efterretningstjeneste.

Hver anden time, i løbet af de i alt 24 timer som sagsøger blev tilbageholdt i lufthavnen, blev sagsøger taget under forhør.

Den følgende morgen kl. 08, kørtes sagsøger til Al-Shaibah-Basen ca. 4 km.

fra Basra lufthavn.

2.3. Al-Shaibah-Basen.

På Al-Shaibah-Basen blev sagsøger afhørt, gennem en egyptisk tolk uden flagmærke på uniformen, af britiske officerer. Det meddeltes sagsøger, at denne udgjorde en trussel mod de internationale styrker og i særdeleshed de danske.

En arrestordre blev forelagt sagsøger, på arabisk. Af ordren fremgik, at sagsøger skulle sidde fængslet i 28 dage.

De første to dage var sagsøger anbragt i et lille kammer. Herefter blev sagsøger tilset af en læge, ligesom sagsøger fik besøg af Internationalt Røde Kors (**bilag 3**).

Det fremgik, at forhørene havde til hensigt at tilvejebringe oplysninger om et angreb på danske styrker i marts samme år. De danske styrker mente, at sagsøger havde oplysninger om angrebet. Samtidig oplystes det, at de internationale styrker var klar over, at sagsøger var uskyldig. I alle tilfældene varede forhørene omtrentlig 40 minutter og sagsøger vurderer, at denne blev forhørt ti gange på basen. Ved et af de sidste forhør, var der to danske forhørsofficerer til stede.

Efter 27 dage fra overflyttelsen til Al-Shaibah-Basen, blev sagsøger flyttet fra den lille celle, i hvilken han havde opholdt sig uden for forhørstidspunkterne, til en fængselscelle. Sagen blev løbende gennemgået af de allierede styrker (**bilag 4**).

3. De påberåbte torturhandlinger.

3.1. Forud for og under tilfangetagelsen.

- Sagsøger blev udsat for retskrænkelser under tilfangetagelsen, herunder ved at blive slået og sparket, medens han lå på jorden;

fældet ved spark med jernbeslået støvle, med en sådan brutalitet, at sagsøger til stadighed er mærket heraf; desuden ved at sagsøger blev tvunget ned i et toilet, og der urineret på, medens han blev truet med et gevær; at sagsøgers anus blev penetreret af et militærgevær; endelig ved at sagsøger liggende i toilettet kunne høre mishandling af sin familie og at soldater ved ankomsten til Basra Lufthavn kastede sten på sagsøger. Flere af forholdene er kvalificerede af, at sagsøger var iført – eller forsøgt iført – øjenblænde under overgrebene.

3.2. Under den vedvarende frihedsberøvelse.

- Sagsøger blev udsat for retskrænkelser under den vedvarende frihedsberøvelse, idet han uden dom eller anden årsag, blev tilbageholdt på Al-Shaibah-basen.

4. Særligt om statens undersøgelsesforpligtelse.

Nærværende afsnit drejer sig om den principale og subsidiære anerkendelsespåstand 2, om statens undersøgelsesforpligtelse efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions¹ art. 3, jf. art. 1 og 13.

Undersøgelsesforpligtelsen påhviler såvel domstolene som sagsøgte, repræsenteret ved Kammeradvokaten.

4.1. Pligten.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols² helt faste praksis har stater, som har tiltrådt og ratificeret EMRK, pligt til på en uafhængig og effektiv måde at foretage en undersøgelse af rimeligt begrundede krav/anmeldelser/anførsler³ fra personer, som oplyser at have været udsat for tortur eller anden alvorlig mishandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks.

---

¹ Herefter "EMRK".

² Herefter "EMD".

³ På engelsk, jf. EMDs domspraksis: "*credible assertion*", jf. f.eks. EMDs dom af 20. juli 2000 i sagen Caloc mod Frankrig, præmis 89, eller "*arguable claim*" jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102.

EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102:

„The Court considers that, in these circumstances, where an individual raises an arguable claim that he has been seriously ill-treated by the police or other such agents of the State unlawfully and in breach of Article 3, that provision, read in conjunction with the State's general duty under Article 1 of the Convention to "secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in ... [the] Convention", requires by implication that there should be an effective official investigation. This investigation, as with that under Article 2, should be capable of leading to the identification and punishment of those responsible (see, in relation to Article 2 of the Convention, ...). If this were not the case, the general legal prohibition of torture and inhuman and degrading treatment and punishment, despite its fundamental importance (see paragraph 93 above), would be ineffective in practice and it would be possible in some cases for agents of the State to abuse the rights of those within their control with virtual impunity.“

Dette betyder, oversat til dansk:

"Retten finder, at under disse omstændigheder, hvor et individ fremfører en rimeligt begrundet anmeldelse om at være blevet alvorligt mishandlet af politiet eller andre repræsentanter for staten på ulovlig måde og i strid med art. 3, da kræver denne bestemmelse, læst i sammenhæng med statens generelle forpligtelse i henhold til Konventionens art. 1 om at "sikre alle indenfor deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, som fastsættes i Konventionen", implicit en effektiv, officiel undersøgelse. Denne undersøgelse, som den under art. 2, skal kunne føre til identifikation og straf af de ansvarlige (se i relation til art. 2 ...). Hvis dette ikke var tilfældet, ville det generelle retlige forbud mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling og straf, til trods for sin fundamentale betydning (se præmis 93 ovenfor), være ineffektivt i praksis, og statens repræsentanter ville i visse tilfælde praktisk taget ustraffet kunne krænke de individers rettigheder, som er indenfor repræsentanternes kontrol.“

Undersøgelsespligten foreligger også, hvor danske myndigheder, herunder domstolene, konfronteres med klare oplysninger i officielle dokumenter, herunder lægeerklæringer, der giver grundlag for at antage, at personer har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359.

Hvis sådanne undersøgelser ikke foretages effektivt, d.v.s. af et organ, som er uafhængigt af den eller de, der undersøges (in casu: det danske militær), indenfor rimelig tid, vil pågældende medlemsstat krænke sine forpligtelser og de pågældende personers rettigheder efter EMRK art. 3, jf. art. 1 og 13.

For så vidt angår art. 13, udgør statens nægtelse af at foretage de relevante undersøgelser af rimeligt begrundede anklager om torturforbrydelser en krænkelse af (det mulige) torturoffers ret til et effektivt, nationalt retsmiddel.

Der kan henvises til f.eks. EMDs dom af 18. december 1996 i sagen Aksoy mod Tyrkiet, præmis 98, dom af 15. november 1996 i sagen Chahal mod Storbritannien, præmis 151 og dom af 4. februar 2016 i sagen Hilal Mammadov mod Azerbajjan, præmis 90 – 92.

4.2. Der er tale om rimeligt begrundede krav i nærværende sag.

I nærværende sag har danske myndigheder, in casu domstolene, fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøger har været eller kan have været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3.

4.3. Domstolenes statslige opfyldelsesadgang.

I nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøger ifølge EMRK art. 3, jf. art. 1 og 13, jf. § 1 i lov nr. 285 af 1992 om inkorporering af EMRK, har krav på.

Retten kan således opfordre en part til at fremlægge dokumenter, tilvejebringe syn og skøn eller i øvrigt føre bevis, når sagens faktiske omstændigheder uden sådan bevisførelse ville henstå som uvisse, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3.

Skulle sagsøgte undlade at efterkomme rettens opfordringer til at føre bevis, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3, kan retten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til skade for sagsøgte, jf. retsplejelovens § 344, stk. 3. Der kan således foranlediges en effektiv undersøgelse af de relevante faktiske omstændigheder under nærværende sags forberedelse og hovedforhandling.

Denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med EMDs praksis, hvorefter en stat der ikke er i stand til – eller ikke vil – fremkomme med en tilstrækkeligt velunderbygget og plausibel forklaring på, hvorfor et individ f.eks. er kommet til skade, mens han var i statens varetægt, allerede af denne grund vil blive dømt efter EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 27. juni 2000 i sagen Salman mod Tyrkiet, præmis 113.

I nærværende sag beror en evt. nuværende manglende mulighed for at belyse sagens faktum på, at den danske stat intet relevant har foretaget sig til efterforskning af de pågældende krænkelser i tidsmæssig nær tilknytning hertil, selv om den hele tiden har haft alle relevante oplysninger. Dette er i givet fald en selvstændig krænkelse af de processuelle rettigheder, sagsøger har i henhold til EMRK art. 3, jf. bl.a. EMDs domme af 11. april 2000 i sagen Sevtap Veznedaroglu mod Tyrkiet, præmis 35 og 3. maj 2007 i sagen Members of the Gldani congregation of Jehovah's Witnesses m.fl. mod Georgien, præmis 119.

Domstolenes materielle procesretlige beføjelser bliver altså virkningsfulde i forhold til EMRK art. 3, selv i tilfælde, hvor sagsøgte ikke opfylder det pålagte, uanset denne som offentlig myndighed er retligt forpligtet til at medvirke til at oplyse sagen, også i overensstemmelse med gældende offentligretlige regler.

Det er indres i den forbindelse, at rettens kompetence, således som denne følger af retsplejeloven og de i retspraksis udviklede grundsætninger, skal

fortolkes i lyset af Danmarks forpligtelser efter EMRK, og at adgangen til materiel procesledning er et i dansk procesret anerkendt, lovfæstet princip.

Det er ikke i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*", jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359. Effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af ovennævnte regler i retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Den undersøgende myndighed skal tillige være uafhængig af den eller de andre myndigheder, in casu Forsvarsministeriet, som undersøges.

Domstolene har tillige mulighed for at udvirke opfyldelse af kravet om, at undersøgelsen skal være effektiv, d.v.s. gennemføres inden rimelig tid, m.v.

Det anførte viser, at der er fuld harmoni mellem retsplejelovens systems judicielle betingelser og de krav, den internationale retsorden stiller til dansk ret, og som er gjort til en direkte bestanddel heraf ved den foretagne inkorporering ved vedtagelse af lov nr. 285 af 1992 om EMRK.

4.4. Sagsøgers subsidiære påstand 2.

Såfremt retten måtte finde, at retten alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgers rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse, jf. sagsøgers subsidiære påstand 2.

Til støtte for det materielle indhold i den subsidiære påstand henvises til pkt. 3.3 ovenfor.

Der foreligger således oplysninger, som klart underbygger rigtigheden af det af sagsøger anførte om tortur, m.v., begået overfor ham og foranlediget af danske styrkers handlinger.

4.5. Sagsøgte har indtil videre forsømt at opfylde sin undersøgelsesforpligtelse i nærværende sag.

Ved skrivelse af d. 20. april 2016 (bilag 5), er indgivet anmodning om aktindsigt i ethvert dokument, som sagsøgte eller underordnet myndighed måtte besidde vedrørende sagsøger. I samme skrivelse udbad jeg mig sagsøgte ministeriums accept af suspension i forhold til rettighedsfortabende forældelse og passivitet.

Pr. d.d. har sagsøger endnu ikke modtaget aktindsigten fra sagsøgte, der således har overskredet fristen på 7 arbejdsdage i offentlighedslovens § 36, stk. 2.

Ligeledes har sagsøgte ikke accepteret sagsøgers suspensionsanmodning, hvorfor nærværende sagsanlæg er nødvendiggjort. Sagsøgte opfordres (1) på den baggrund til at fremlægge:

- I) samtlige informationer, som danske myndigheder måtte besidde om sagsøger.

Anmodning omfatter tillige grundlaget for sagsøgers tilfangetagelse samt al foreliggende materiale om gennemførelsen af tilfangetagelsesoperationen og sagsøgers efterfølgende interneringsforhold, herunder afhøringer og danske styrkers monitorering af sagsøgers forhold og medicinske udtalelser i øvrigt.

- II) samtlige eksisterende regler for aktioner, som den under pkt. 2.1 beskrevne, som disse regler forelå i skreven eller uskreven form på anholdelsestidspunktet samt oplysninger om efterfølgende indførte nye regler om samme anliggender.

5. Hovedanbringender.

Til støtte for sagsøgers påstand 1 og 2 gøres det gældende:

- at (1)** danske styrker udstationeret i Irak torturerede sagsøgte og udsatte ham for anden umenneskelig og nedværdigende behandling, bl.a. ved at urinere på ham, udsætte ham for seksuelle krænkelser, voldelige overfald, m.v.,
- at (2)** danske styrker udstationeret i Irak uretmæssigt frihedsberøvede sagsøger, jf. EMRK art. 5, og videregav ubegrundede anklager mod sagsøger til britiske styrker, der fortsatte frihedsberøvelsen af ham på dette grundlag, og
- at (3)** sagsøgte, som højeste ansvarlige myndighed for Forsvaret, jf. forsvarslovens § 9, er ansvarlig for ovenstående retsstridige krænkelser af sagsøger, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, også jf. artikel 13, samt art. 5, FNs Antitorturkonvention og øvrige folkeretlige retskilder, hvilket berettiger sagsøger til tortgodtgørelse og erstatning, jf. erstatningsansvarslovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 41 og Antitorturkonventionens art. 14.

Til støtte for påstand 2 gøres det endvidere gældende:

- at (4)** danske myndigheder i nærværende sag har fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøger har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3,
- at (5)** i nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøger har krav på, og
- at (6)** det ikke er i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*" og at en effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Til støtte for sagsøgers subsidiære påstand 2 gøres endvidere gældende:

at (7) såfremt retten måtte finde, at domstolene alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgers rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse.

6. Beregning af godtgørelses- og erstatningskravet.

Det ved nærværende stævning påstævnte beløb er foreløbigt. Efter opnåelsen af fri proces vil det blive opgjort og reguleret under hensyn til sagsøgerens krav på dækning af faktiske tab og compensation som følge af de foreliggende overordentlige grove krænkelser.

PROCESSUELLE MEDDELELSER.

7. Henvisningsbegæring.

Sagens behandling indebærer, at domstolene skal tage stilling til spørgsmål af principiel karakter (herunder Danmarks forpligtelser efter international ret) og som har generel betydning for såvel retsudviklingen og retsanvendelsen og samtidig er samfundsmæssigt vidtrækkende.

Sagen kan få betydning for mange andre end sagsøgeren, herunder andre personer der blev frihedsberøvet af eller med bistand fra det danske militær i Irak og efterfølgende udsat for tortur eller anden umenneskelig og/eller nedværdigende behandling.

Som sagens bilag 6, s. 1, næstsidste afsnit, fremlægges indstilling af 16. december 2011 hvori forsvarschef, general Knud Bartels udtaler:

"Undersøgelsen har fastslået, at antallet af danske tilbageholdte overstiger 500 personer. I forbindelse med tidligere opgørelser

vedrørende antallet af dansk tilbageholdte personer, har der været anført en række faktorer, som har medført usikkerhed vedrørende de opgjorte tal.

Det er konstateret, at der efter magtoverdragelsestidspunktet i august 2004 i et mindre antal tilfælde – i strid med de nationale direktiver og den fastsatte rollefordeling mellem irakiske enheder og internationale styrker – blev overdraget danske tilbageholdte personer til irakiske myndigheder.”

Endvidere indebærer sagen stillingtagen til en lang række spørgsmål om Danmarks internationale forpligtelser i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt FNs antitorturkonvention. Sagens udfald vil få væsentlig betydning for det danske militærs adfærd, når det er udsendt, og dermed også være af generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen, samt samfundsmæssigt vidtrækkende.

Som følge af sagens principielle og vidtrækkende karakter anmodes retten om at henvise sagen til førsteinstansbehandling i Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagsøgte **opfordres (2)** til snarest muligt efter modtagelsen af nærværende stævning at udtale sig til støtte for den af sagsøger fremsatte henvisningsbegæring.

Sagsøger er ikke momsregistreret.

Processuelle meddelelser til sagsøger skal tilsendes undertegnede.

Yderligere processtof forbeholdes.

København, d. 4. maj 2016

Christian Harlang

BILAG:

- Bilag 1: Pas for _____, hustru og børn.
- Bilag 2: Fotografier af skud mod huset.
- Bilag 3: International Røde Kors dokument, besøgstidspunkt og dato på sagsøgers fængsling og løsladelse, den 3. april 2013.
- Bilag 4: Headquarters Multinational Divisions dokument vedr. gennemgang af _____ sag, 19. august 2006.
- Bilag 5: Skrivelse af 20. april 2016 til Forsvarsministeriet.
- Bilag 6: Forsvarschefens indstilling af 16. december 2011.

